

MIJN SPIRITUELE PLEK

Waar een doener stilvalt

Gerry DIRIX vergeet drukke agenda achter het orgelklavier

- ▶ Elke dag zit Gerry Dirix aan het orgel
- ▶ Hij doet dienst in Heusden, Tessenderlo en Lummen
- ▶ De beste inzichten en ideeën komen tussen het spelen door

„Als ik speel of zing, moet ik me concentreren, maar achteraf sta ik stil bij de boodschap van de muziek.” © Jozefien Van Huffel

Jozefien VAN HUFFEL

Van de ene parochie naar de andere, van vieriing naar koorrepetitie en weer terug. Gerry Dirix is organist in drie Limburgse federaties en dat zie je aan zijn agenda. „Ook help ik graag mee om iets in beweging te zetten in de parochies”, zegt hij. „Op hoogdagen voegen we bijvoorbeeld meerdere koren samen tot een federatiekoor.”

Ook een doener moet echter af en toe stilvallen. „Het is moeilijk voor mij om daar tijd voor te maken”, zegt Dirix. „Gelukkig werk ik op een spirituele plek. Het heen en weer rijden is niet zelden stresserend, maar aan het orgel vergeet ik dat meteen en schakel ik een versnelling lager. Dat gaat vanzelf. Of ik nu een stuk van

Bach of iets van Scala laat weerklinken, ik me bezin.”

Zijn eerste vieringen begeleidde Dirix in zijn eigen parochie op een elektronisch orgel. „Er kwam alleen nog klank uit als je hier en daar een tandenstoker tussen stak, maar ik bespeelde het tot de laatste noot”, zegt hij. „De beste plek om tot rust te komen, is echter een echt pijporgel, zoals het prachtige, recentelijk

gerestaureerde in de Sint-Martinuskerk in Tessenderlo.”

„Terwijl ik speel, moet ik uiteraard bij de zaak zijn. Dan sta ik ten dienste van de kracht van het orgel, van de mensen die geïnspireerd worden tot gebed en stilte, en van God”, vervolgt hij. „Maar achteraf blijven mijn gedachten soms hangen bij de boodschap van een lied of lezing. Speel ik rustige achtergrondmuziek, dan

maakt dat mijn hoofd vrij voor nieuwe inzichten en ideeën, waarmee ik later aan de slag kan. Ook zingen is belangrijk. Ik ben het volstrekt eens met de gekende spreuk dat goed zingen gelijkstaat met tweemaal bidden.”

„Muziek is mensen nabij in vreugde en verdriet. Dat veranderde mij”

Soms luistert Dirix op dezelfde dag zowel een uitvaartplechtigheid als een huwelijksviering op. „Telkens opnieuw besef ik dan dat het leven kort is en dat leven en dood heel dicht bij elkaar liggen”, zegt hij. „Mijn muziek is mensen nabij in vreugde en verdriet en terwijl ik speel, komen hun blije en treurige ervaringen dus ook heel dicht bij me. Dat veranderde me enorm. Ik denk dat ik meer stilsta bij wat ik doe.”

OPROEP • Heeft u een plek waar u bidt of tot rust komt, die u inspireert of die u altijd meedraagt? Vertel het via *Mijn spirituele plek* • Redactie Kerk & Leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of via mijnspiritueleplek@kerknet.be.

Madeleine Delbrêl

‘Evangeliseren betekent: durven spreken’

De Franse maatschappelijk werkster Madeleine Delbrêl (1904-1964) wordt beschouwd als een van de grote mystici van de twintigste eeuw. Ze was ook een voorloopster in de beweging onder Franse katholieken die in een goeddeels atheïstische cultuur open en eerlijk wil uitkomen voor het geloof.

Nadat ze op zestienjarige leeftijd haar geloof is verloren, ondergaat Delbrêl als twintiger een indringende ervaring van Gods liefde. Terwijl haar verloofde Jean besluit in te treden bij de dominicanen, gaat zij een andere weg. In 1933 vestigt ze zich, samen met twee vriendinnen van bij de scouts, in de door communisten bestuurde armetierige Parijse voorstad Ivry-sur-Seine. In die atheïstische omgeving is ze maatschappelijk werkster, maar tegelijk vindt ze uitgerend daar de voedingsbodem voor een verdieping van haar geloof. „In de school van Ivry leer je dat de kracht van de bekering een leven lang duurt”, schrijft ze.

Delbrêls huis in Ivry wordt een plek waar vele families een thuis vinden. Een dubbele beweging komt op gang: dichterbij de arme en de van God vervreemde mensen gaan staan evenals een diepe eerbied opbrengen voor de Kerk en het evangelie. Dat houdt ook in dat je moet durven getuigen van je geloof. „Evangeliseren betekent spreken om de goede boodschap te brengen”, stelt ze.

De groep rond Madeleine Delbrêl is van meet af aan ook verwant met de Franse priesterarbeiders, die na de Tweede Wereldoorlog besluiten het leven van de van de Kerk vervreemde arbeiders te delen. Dat leidt begin jaren 1950 evenwel tot een crisis in de Franse Kerk. Omdat enkele van die priesterarbeiders actief zijn in vakbonden en linkse partijen, besluit Pius XII in 1954 het experiment te beëindigen. Delbrêl lijdt onder dat besluit, want ze wil boven alles de Kerk trouw blijven.

Tijdens de bisschoppensynode over de Nieuwe Evangelisatie, vorig jaar, haalde de Franse bisschop Claude Dagens de figuur van Delbrêl aan. „Ze toonde helder aan dat we, wat evangelisatie betreft, in een volstrekt nieuwe tijd leven, die ons geloof uitdaagt”, zei hij. „De scepsis en de onzekerheid van onze tijdgenoten zetten ons aan verantwoording af te leggen van ons geloof. Het vraagt moed om in gesprek te gaan, maar daarin toont zich de nieuwigheid van God die zoekt wat verloren is. De bronnen van ons geloof openbaren zich dan als een nieuw antwoord voor de mensen van vandaag. Secularisatie is een uitdaging en niet zozeer iets negatiefs dat ons angst moet inboezemen.”

De teksten van de hand van Madeleine Delbrêl blijven tot vandaag velen inspireren. Enkele jaren geleden werd dan ook niet toevallig haar zaligverklaringsproces opgestart. (EDS)

GOD EN IK

‘Bidden is therapie’

Monnik en bestsellerauteur Anselm GRÜN opende met een lezing over onderscheiding de Maand van de Spiritualiteit

Erik DE SMET

–Spiritualiteit begint met...

Spiritualiteit groeit steeds vanuit het verlangen op zoek te willen gaan naar de grond van ons leven, naar ons mens-zijn en naar God. Het heeft ook steeds te maken met concrete vormen zoals gebed en rituelen, waar je met jezelf in contact komt. Daarom is het steeds belangrijk om ‘heilige tijd’ vrij te maken en een plek te vinden waar je echt vrij kunt zijn.

–Waar en wanneer maakt u plaats voor het innerlijke?

Als monnik leef ik op het ritme van het gebed. Dat begint ’s ochtends vroeg, om vijf uur, met het getijdengebed en de eucharistie, gevolgd door 25 minuten stil Jezusgebed: „Heer Jezus, ontferm U over mij.” Het beluisteren van de cantates van Bach is voor mij ook ‘heilige tijd’. In onze abdij ben ik intussen al 36 jaar *cellarius*, de monnik die de voorraden beheert, en verantwoordelijk voor onze kloosterbedrijven. Daarnaast begeleid ik priesters. Schrijven doe ik zes uur per week, op vaste momenten. Ik beschouw het als een deel van mijn innerlijke arbeid. Soms rijst er een thema in me op dat uitgroeit tot een boek.

–Wat is het belang van stilte?

Stilte doet ons de innerlijke ruimte in onszelf ontdekken. Ik ervaar dat wanneer ik mag bidden en de tijd nemen om te mediteren: geen e-mails, telefoon of vragen. In onze innerlijke ruimte woont God en in die kern ben ik waarachtig mezelf. Daar zie ik het oorspronkelijke beeld dat God van me heeft. Stilzwijgen is de weg naar zelfkennis, naar de waarheid die leeft in ons hart. Het is echter ook een middel om vrij te worden van het voortdurend beoordelen en veroordelen.

–Kan een moderne mens nog wel in God geloven?

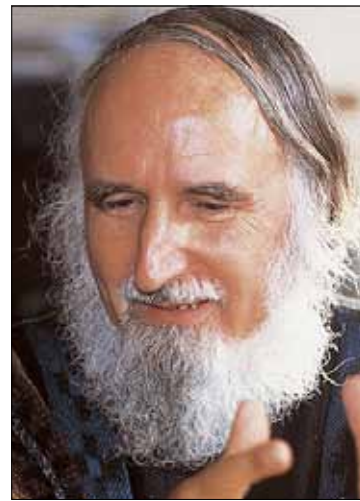
Gods bestaan kunnen we niet bewijzen. God is de oerschoonheid, maar Hij blijft steeds een geheim. ‘Geheim’ is in het Duits verwant met woord *Heim*, wat ‘thuis’ betekent. „Wil je God kennen, leer dan eerst jezelf kennen”, raadde een van de woestijnvaders aan. In Psalm 1 vernemen we dingen over het geworteld-zijn. De mens heeft nood aan wortels, want wie zonder wortels leeft, wordt rusteloos of belandt in een depressie. Voor mij geldt als principe: als ik mezelf niet voel, kan ik ook God niet voelen.

–Is geluk goddelijk?

Geluk is een modewoord, maar wat wil het eigenlijk zeggen? In het Grieks bestaan er drie woorden voor. *Eutychia* wijst op ‘slagen’, *eudaimonia*, letterlijk ‘een goede ziel’, op een innerlijk gevoel. Het evangelie gebruikt in de zaligsprekingen het woord *makarios*, gelukzaligheid. Voor de Grieken waren de goden de gelukkigen. De Bijbel richt zich naar de mens. Matteüs formuleert het neutraal: „Gelukkig de armen.” Maar Lucas hanteert in zijn vier zaligsprekingen de tweede persoon: „Gelukkig jullie die arm zijn.” Het duidt een voorkeursoptie aan. Tegelijk vraagt Jezus ons een keuze te maken. Weinig is meer, aanvaard jezelf zoals je bent, blijf trouw.

–Wie is Jezus voor u?

Een therapeut, iemand die geneest. Wij horen in de evangeliën over hoe Hij dat deed, maar Hij doet het nog dagelijks voor ons in de eucharistie. Hij geneest en heelt. Ook is Hij een ‘wijsheidsleraar’ die door de eeuwen heen mensen blijft fascineren. Maar we noemen Hem ook Zoon van God. Wat betekent die aloude dogmatische uitspraak? Goede dogmatiek is de kunst het geheim open te

© Lannoo

houden. Ik kan maar vermoeden wat dat eigenlijk wil zeggen. Jezus is diegene die me steeds weer verrast met nieuwe inzichten. In Hem spreekt God.

–Wat zegt u aan God?

Gebed is mijn hele waarheid aan God toevertrouwen – mijn zorgen, maar ook mijn schaduwkanten. God haalt niet de problemen weg, maar wel mijn angst. Bidden is over je angst kunnen praten en ervaren dat je niet volmaakt hoeft te zijn. Bidden is een vorm van therapie, meer dan een uiting van vroomheid. Gebed verandert ons, maar het is ook steeds een ontmoeting. Een eenvoudig avondritueel is de armen te kruisen over je borst. In die ruimte van stilte mag je jezelf zijn en daar is ook de ruimte waar God in je woont. En ik voel me dan in God zelf liefdevol omarmd.